СЕРБСКЕ НАРОДНЕ НОВИНЕ.

Новине наше излазе сваке седмице двапутъ а С. Нар. Листъ по єданпутъ.

ГОД. X.

Пренумерирати се може на свак. ц. к. Пошти с полгод ценомъ 5 фор. среб.

ЧИСЛ. 102. ПЕШТА, Неделя 28. Декемврія. 1847.

☞ Съ данашньимъ числомъ свршує се овогодишнѣ (и тако десетогодишнѣ Богу фала!) теченіє Србскіи Народни Новина и С. Н. Листа, и ми, ма како намъ тежко било, и далѣ ове миломъ роду издавати намѣраваюћи, позивамо цѣо родъ, и свакогъ, кои утемелѣню и узвишенію народности и народногъ образованія у помоћь притеćи, и Народне Новине имати желі, нека што пре явити се и те предплатити похити. Сбогъ повишене плате поштанске цѣна ће Листова наши одсадъ 5 фор. 24 кр. среб. полгод. бити. Пренумерирати се треба што пре или на Пошти, или кодъ познати Г. Скупителя, или овдѣ кодъ Учредничества. Свимъ пакъ србскимъ и страннимъ Учредничествама даємо наше, и молимо ньіове Новине у промѣну. Ѳ. Павловићъ, Учредникъ.

Осимъ онихъ, коима смо ми сами Новине безплатно шиляли, изволіо є В. благ. Гдинъ Іоаннъ Нако 20 екземплара Новина и за идуће теченіє предплатити, и Учредничеству на разположеніє за оне дати, кои потребу Новина разумѣваюћи, ове читати желе, а сами предплатити нису у станю; и ови дакле и они првоспоменути нека се франкиратимъ писмомъ на Учредничество скоро обрате. Учреди.

УНГАРІЯ.

Државни Соборъ у Пожуну.

Совѣтованѣ окружни засѣданія о маћарскомъ єзику и народности. — (Заключеніє говора Мет. Ожеговића.) — Изъ овогъ смотренія стварь сматраюћи, слѣдуюћегъ самъ о стоećемъ у вопросу предложенію закона мнѣнія. Єдна одъ найглавніи идеа последнѣгъ Држ. Собора била є, да она свеза, коя союжене части са Унгаріомъ веже, маћарска буде. Ова є свеза пакъ двогуба, законодавственна и правителственна. Што се прве тиче, премда су союжене части, по примѣру изображени народа свега свѣта трудећи се стогодишню владу латинскогъ єзика са себе сбацити, и народни свой єзикъ у званични животъ увести, па тай су конацъ у смислу 120. 1715 предложеніє минуципалногъ закона Нѣг. Величеству поднели, ништаманѣ по правичности спрама свогъ крѣпчегъ уставногъ друга желили су преко свои посланика у обштемъ законодавству маћарскимъ єзикомъ участвовати. У правителственномъ смотренію другчіє стварь стои. Оно са маћарскимъ надлежателствама и далѣ латинскимъ єзикомъ коррешпондирати желе, изравнѣніє овогъ отношенія оставляюћи на оно време, кадъ ньіовъ народни єзикъ у званичномъ животу союжени части изключително мѣсто заузимао буде, и сотимъ, што употреблѣніє таковогъ єзика задржати желе, коега єзика употреблѣніє у сообраштенію тако разни у држави живећи народа нигда сасвимъ изчезнути неће, негрѣше противъ правичности спрама маћарскогъ народа. У коррешпондираню са правителствомъ, докле употреблѣніє народногъ єзика не буду постигли, такоћеръ се латинскогъ єзика држати желе. А иначе опредѣлявянѣ званичногъ єзика у союженимъ частма међу собственна ньіова праава принадлежи, у кое се унгарско законодавство нигда мешало ніє, и я противъ свакогъ корака у овомъ смотренію протестирамъ. Непристаємъ ни на то, да се грбъ маћарски, маћарске боє и званични печати са маћарскимъ надписомъ свуда, дакле и у союженимъ частма изключително употребляваю, будући би се сотимъ внѣшни знаци народности союжени части по готову забранили, а ово би новъ изворъ огорченя био. На послѣдку тицаюћи се долнѣ Славоніє, узимаюћи у призрѣніє само у последньимъ закономъ опредѣлено политическо станѣ, будући да долню Славонію сочиняваюће и у 4-мъ § у предложеногъ закона наведене три вармеђе послѣ освоенія одъ Турака у смислу закона са союженимъ частма єдно дѣло сочиняваю, будући да стоє подъ Баналномъ властію, у Соборима союжени части доносеню муниципални праава дѣйствително участвую, зато оне союжени части составну часть сочиняваю, одъ кои ньи одцѣпити забранює правда и светиня народни праава. Ясно є изъ овогъ, да се за ове три вармеђе, као и за приморіє у смотренію званичногъ єзика особенно муниципалнимъ законима противно заключеніє са основаніємъ донети неможе. У колико би пакъ Ст. и Ред. у овомъ смотренію каково тегобно предложеніє закона донети или целокупность союжени части у опасность довести намѣравали, у толико словословъ противъ тога у име свои посилателя торжественно протестира. — Салопекъ, веровитически посланикъ: предложеніє посланика пештанскогъ тако є разумѣо, да се изпуненіє свію они желя, кое се іоштъ изпуниле нису, єдино за Унгарію иште, оставляюћи на страну Хорватску. У овомъ смислу узетомъ предложенію словословъ ніє противанъ, само да се 2 : 1844. §. 7. неповређенъ оддржи. Обрадовићъ, Карловачки посл. припознає, да є маћарски народъ, одкако є мртви латински єзикъ изключенъ и маћарски єзикъ у животъ уведенъ. много лѣпогъ напредка имао, но разпространеніє маћарскогъ єзика и у союжене части за шкодльиво држи, єрбо би сотимъ Хорвати држали, да є собствена ньіова народность у опасность доведена, будући свакогъ политическогъ народногъ живота коренъ у собственной народности положенъ. Ни сама користь маћарскогъ законодавства неизискує, да се маћ.

езикъ и у союжене части разпростре, а да Хорвати мађарски езикъ у свима средньимъ училиштама уче и предаю, ясна е ствар. Онъ е едногъ мнѣнія са хорватскимъ посланицима. — Смаићъ, Буккарски посл. У колико се у рѣчи стоећи §. неотноси на Буккарско окружіе, ніе му противанъ. — Привицеръ, Рѣчки посл. иште, да се унгарско приморіе изъ призрѣнія на садашня обстоятелства, у коима тамо мађарски езикъ у явни животъ увести за садъ ни могуће не би било, при употребляваню таліянскогъ езика остави. — Кошутъ предлаже, да се на овай конацъ рокъ одъ 6 год. дозволи. — Смаићъ, на ново моли Ст. и Ред. да се унгарско приморіе изостави, и да се само на Рѣч. окружіе ограничe. — Кушевићъ, пожешки посл. слуша споминяти Хорватску, а у закону стои Славонія. (На ово многи, особито Кошутъ, питаю: гди е тай законъ?) — Мет. Ожеговићъ. Не би био и втори путъ проговоріо, да ніе пешт. посланикъ запитао за законъ, у комъ се долня Славонія споминѣ. Више би закона могао навести, у коима е о долньой Славоніи рѣчь, подъ коіомъ да се споменуте три вармеђе разумѣваю, ясно се види, а може се доказати и закономъ, и документима и Діеталнимъ списанія-ма. Припознато е сирѣчь мађарскомъ Діетомъ, да границу између Унгаріе и Славоніе Драва и относително Дунавъ сочинява, одкудъ е ясно, да у рѣчи стоеће три вармеђе, као преко Драве и Дунава лежеће, безъ сваке сумнѣ Славоніи принадлеже; — овимъ именомъ су се у пређашньимъ столѣтіяма све союжене части именовале, каошто то неброени закони довольно доказую. Оставляюћи на страну далѣ разчленяванѣ овогъ вопроса, позива се само на 118 : 1715. и 5 и 18 : 1741., изъ кои сравненія ясно се види, да су се подъ наименованіемъ Долня Славонія башъ речене три вармеђе разумѣвале; но іоштъ ясніе се показуе, да се наименованіе Долня Славонія на те вармеђе относи изъ 14. §. 26 : 1791., коега содржаніе изванъ сваке сумнѣ поставля, да *Долню Славонію*, за кою се у истомъ закону изятіе чини, Пожешка, Веровитическа и Срѣмска вармеђа сочиняваю, у коима последньимъ се нѣколико евангелически обштина налази. И самь Држ. Соборъ одъ 1836 те године вишепута е споменуте вармеђе долньомъ Славоніомъ називао, и тако се са основаностію рѣчи неможе, да су отечественни закони кадгодь три у рѣчи стоеће вармеђе за мађарске вармеђе држали, што више овима се башъ противно показуе, будући да исте вармеђе и садъ саставну часть союжени части сочиняваю. Ово наведено разумѣва се и о приморію, будући се заиста противне муниципалнимъ союжени части законима уредбе установити немогу. — Овога е мнѣнія био и копривнички посланикъ. — Овако су се изяснили и Дубровaи, Срѣмски, и Смаићъ, Буккарски посл. но противногъ су сасвимъ мнѣнія били сви мађарски вармеђа посланици, на кое е Мет. Ожеговићъ овако одговоріо: Нека ми опросте сл. Ст. и Ред., што тако често говоримъ, али принужденъ самь нѣка изложенія болѣ изяснити. Чуо самь рећи: кадъ би приморіе Хорватской, а не Мађарской принадлежало, онда мађарскогъ приморія било неби. На ово би се одговорити могло, *да има и аустриско* приморіе, каошто е то Буккарски посл. и учиніо, и да се само разлике ради наше приморіе мађарскимъ приморіемъ назива; одкудъ се пакъ довести неможе, да оно у строгомъ смислу мађарской принадлежи, будући се ово наименованіе само на стоећу подъ мађарскомъ круномъ часть относи, у комъ смотренію и Хорватска тамо принадлежи, будући да и она подъ мађарску круну спада. Но да се она Господа, кои отричу, да мађарско приморіе Хорватской не принадлежи, о станю ствари болѣ увѣре, прочитаћу 61 : 1790., коега содржаніе свако друго разчленяванѣ излишнимъ чини, и кои овако гласи: Cum gloriosae memoriae Imperatrix et Regina Apostolica ad effectum numerosarum eatenus sancitarum Regni Legum Partes maritimas Regno Croatiae, ad quod ab olim spectabant, ac per eam Sacrae Regni Hungariae Coronae postliminio reincorporaverit, ut itaque hujus memoria ad seros posteros transmittatur, urbs vero Buccari cum portu Regio et Buccariensi tamquam urbs commercialis et portus Liber, in statu suo privilegiali conservetur, cum benigno suae mattis annutu statuitur. — Но и ове су рѣчи слабогъ впечатлѣнія учиниле, што више мађарски вармеђа посланици само су се већма раздраживали, одъ кои е Бернатъ Ж., Унгски посланикъ, оштро хорватске посланике прекореo, рекавши између прочегъ, да нема ни едне рѣчи, на кою се тако одма стрпѣніе изгубити може, каошто е ова: „Славонія", рекавши далѣ, да су союжене части мађарскомъ крвлю одъ Француза освобоѣене, да то нису кралѣвине, него части, а и нису части, него само частице, па ни читава и цѣлокупна држава, него освоене државе комади. — Тако се дакле хорватски посланици, а съ ньима и сваки други увѣрити могоше, да е време капацитаціе већъ прошло, кое изяснивши у кратко Мет. Ожеговићъ у име свои посилателя противъ цѣлогъ предложенія закона е протестирао. Предложеніе е пакъ са маломъ промѣномъ у цѣлости примлѣно.

Народни Соборъ нашъ, као што смо поуздано извѣштени, разписатће се и несумнѣно држати одма по свршетку унгарске Діете, ако ли би ова на далѣ се продужила, онда ће Соборъ нашъ држати се у Маю мѣсецу и. г. Роду ово пека служи на утѣху, а родолюбцима на то способнима нека буде живо побужденѣ; да народно станѣ, народна дѣла, нужде и потребе по свимъ струкама испитую, бележе и саставляю тако, да би Соборъ са свію страна цѣли сходни предложенія добити и употребити могао. Ми смо више пута предлагали уредбе и уставе за наша обштества, коя су коренъ народа и народности наше, па између други и то препоручивали, да у свакомъ обштеству и еданъ одборъ за народна дѣла установи се, као да све народне ствари вниманіемъ прати, и о овима дѣла. Тако чуемо, да е слав. обштество Сомборско оваки одборъ заиста наредило, кои садъ за Соборъ будућимъ посланикомъ упутствія сачинява; кое е заиста похвале и подражанія достойно.

Пешта. — Не три, као што смо по гласу туђи Новина, явили, него шестъ регименти наши славни юнака граничара у Италію машираю. — Кодъ насъ е овдѣ цича зима, у Будимъ се чамце преко леда вукући, едва за тежку само неволю прећи може, и сваки часъ гледимо, да Дунавъ стане, па срце у нама пишти, кадъ помислимо, да ће браћа наша граничари по опредѣленомъ за 6. по р. Януаръ року, т. е. башъ на данъ православногъ Божића кренути се одъ свое куће и фамиліе раставлѣни по лютомъ студену и мећави марширати. Єсть, али неће ли намъ башъ то на утѣху служити, да се мил. царъ кадгодь е непоколебима вѣрность и каменотврдо юначство нуждно, на свое граничаре ослана, кои су у лютоме французскомъ рату у средъ русске зиме Березину између ледены санта, на глави суво руво чуваюћи, голи наги прелазили, кои непитаю ели зима или е врућина, већъ за свогъ цара у свако доба животъ полажу съ увѣнчанимъ пѣвцемъ пѣваюћи: Па умрети на боишту — Гди топъ грми, коньи вришту — За свой крсть, за свогъ цара — Таманъ смрть за граничара!!!

Пешта. — Образъ Савве Текеліе. — Кадъ самь имао срећу послѣдньи путъ са покойнимъ благодѣтелѣмъ рода србскогъ, Саввомъ Текеліомъ бити, на молбу нашу, да се за заведеніе свое измоловати даде, обѣћа намъ, да ће то заиста и учинити. Но црна смрть недопусти, да намъ се та желя испуни. На бакару резани нѣговъ образъ есть, и остае само сѣнка нѣговогъ облика. Изъ млађы година имамо ликъ нѣговъ, али у томъ ніе познати онога Савву, кои е подписао основателно писменно свои заведенія и тестаменту, у коіой све, што има, роду своме оставля. Образа дакле найвећегъ србскогъ родолюбца нисмо нигда имали. Већъ садъ има у нѣговомъ заведенію младића, кои га непознаю, а шта би било до 10. 20., шта ли до 50 и 100 година? Шта би народъ србски до 100.

200 година дао, да може образъ онога мужа имати, комъ незнамъ хоће ли се до тогъ доба и еданъ други раванъ наћи, што се принешене на олтаръ рода жертве каса? Ньима би тако исто жао било, као што є нама, што немамо образа св. Савве Просвѣтителя, или наше дике, Душана! Више ми є пута на умъ пало, да ће обликъ великогъ нашегъ родолюбца изъ главе и срца синова рода мало помало сасвимъ изумрети; више ми є пута тежко било, кадъ самь когъ питомца нѣговогъ запитао: познае ли свога добротвора, а онъ ми одговори: Не! И зато може сваки помислити, како самь се обрадовао, кадъ самь у собугди сл. Матица Србска своя засѣданія држи, ушао, и образъ Савве Текеліє, живимъ бояма измолованъ, на дувару опазіо, кои, рекао би, садъ ће проговорити. Образъ тай израдіо є нашъ више пута славно споменути вѣштакъ, Г. Іованъ Поповићъ, академійски молеръ. Чувши исти Господинъ, као што самь послѣ дознао, да образа Савве Текеліє изъ оногъ доба, кадъ є управо благодѣяніє своє на родъ србски изліо, нигди нема, предузме образъ тай са онога у бакру резанога извести. Да є слѣдство овакогъ покушеня врло неизвѣстно, то ће сваки знати, кои стварь разумѣ; али у овой прилики то є іоштъ тежимъ дѣло чинило, што художникъ безсмртногъ родолюбца нигда ни видіо ніє. Овай недостатакъ имале су надокнадити рѣчи оны, кои су срећу имали познавати га. Ово описиванѣ и даръ художника природни као и подпора, кою є у своіой вѣштини имао, а вальда и лебдећи надъ послуюћимъ художникомъ духъ народа нашега учине, да намъ Г. Поповићъ изради образъ нашегъ славомъ и безсмртіємъ увѣнчаногъ старца тако, да би га тежко ко болѣ погодіо, башъ да му є покойникъ тога ради сѣдіо. Образъ овай пошлѣ художникъ у Матицу, да чує судъ дѣлу своме изъ уста оны, кои су подлинникъ нѣговъ добро познавали. Тимъ є путемъ радость и тріюмфъ искусіо, да су сви членови, кои су нѣгово дѣло видили, незнаући, ко є радіо, ко ніє, кичицу найбольимъ успѣхомъ увѣнчану припознали, и заключили, исти образъ Благодѣтеля за Заведеніє Текелійно прибавити, да би тако обликъ родолюбца и благодѣтеля и за поздне потомке и питомце сачували. Радость, кою намъ простъ овай случай дає, има две стране: съ єдне стране радоваће се сваки Србинъ, што образъ Савве Текеліє неће море заборавка прождрети, а съ друге стране свакомъ пріятелю народногъ художества мило и пріятно бити мора, да є исти образъ производъ србске кичице, и да у Г. Поповићу таковогъ одъ природе богато обдареногъ, а художествомъ обильно изображеногъ вѣштака имамо. Хвала Г. Поповићу, што є онъ нама образъ првогъ Србина новіи времена дао; хвала Матици Србской, што є она исти за Заведеніє Текелійно, гди тай заиста на найболѣмъ мѣсту и есть, прибавила! Немогу перо изъ руке пропустити, да исти образъ вниманію србски родолюбаца непрепоручимъ!

Пешта.— На фондъ Кньижевногъ Содружества Матице Србске изволіо є Бл. Г. Исидоръ отъ Николићъ крал. унгар. Совѣта Секретаръ, 50 фор. ср. приложити. — Кньижевно Содружество М. С. држало є у последнѣ време єдно за другимъ више засѣданія у коима є између други дѣлано и уређено: Да се зданіє Текеліиногъ заведенія или цѣло или по єдна часть иззида, на кои є конацъ изборъ ислатъ, да у споразумѣнію вештогъ зидара Содружеству свестрано мнѣніє съ чертежемъ поднесе. — Опредѣлено є наградомъ увѣнчану Србску Грамматику Г. Дра І. Субботића одъ истога купити и трошкомъ Матице на свѣтъ што пре издати, чега ради є такође еданъ одборъ изслатъ, да подъ предсѣдателст. Г. І. Николића условія Господина Дра Субботића, подъ коима овай дѣло Содруж. уступити жели, као и о томъ, како се ово найцѣли сходніє издати може, изпита и мнѣніє дружству предложи. — Членъ дружства Гдинъ Др. І. Субботићъ поднео є своєвольно Содружеству обштеполезну услугу, питомцима заведенія Текеліиногъ Србску Грамматику предавати, кою є родолюбиву волю Гдна Субботића дружство радостно примило съ тимъ, да є одма како за Србску тако и Славенску Грамматику, (кою по учинѣной іоштъ прошле године дружства наредби Гдинъ І. Суббота Младеновићъ предавати има) сходне часове опредѣлило. — Примило є дружство извѣстіє одъ висоуч. Гдна П. І. Шаффарика изъ Прага, да се при овомъ Гдну знатно количество важни кньига одъ Московске Академіє за Матицу Србску налази; Далѣ изъ Лавова (Лемберга) кньижевно заведеніє Озолинскога иште одъ М. С. извѣстіє, како се заведеніє наше у смотренію издаваня кньига, фонда и т. д. руководи, да би и они своє заведеніє тако уредити могли; како у смотренію горнѣгъ извѣстія, тако и овогъ питаня наложено є дружства Секретару што є нуждно учинити. — Будући є смртю Дим. Поповића упразнѣно званіє (актуарства) переводителя, опредѣлено є о способной особи за актуара постарити се, и овогъ изборъ оставлѣнъ є докъ се и Учредникъ Лѣтописа избирао буде, небили се како оба ова званія у єдномъ лицу союзити могла. — Незаборавлѣномъ Савви Текеліи опредѣлило є содружество у Араду у цркви Св. Петра и Павла надгробни споменикъ начинити дати, и овога дѣла извршеніє препоручено є двойци одъ Членова содружества. Благодарно признаваюћи содружество велико благодѣяніє, кое є почивши Гдинъ Фурлошки Іоаннъ Паликућевни цѣломъ роду учиніо сотимъ, што є 10.000 фор. ср. кньижевномъ фонду при самртномъ часу оставіо, одредило є такомъ примѣрномъ родолюбцу за успокоеніє душе Богу топле молитве явно принети и Парастосъ у Пештанской цркви држати. Тако є Парастосъ овай у прошасту неделю торжествено држанъ, гди су не само Членови Содружества и питомци Текеліиногъ заведенія него и многобройни народъ скупіо се и покрай смирени молитва за спасеніє и успокоеніє душе Іоанну Паликућевни као благодѣтелю народности и врломъ родолюбцу вѣчная памятъ съ дубокимъ чувствомъ одпояо.

СЕРБІЯ.

Изъ оне стране ништа новогъ нема. У Сербіи све є мирно и подъ заштитомъ устава и правдолюбивомъ княза владомъ срећно напредує; и докле по цѣлой скоро Европи народи кое съ крайнимъ нуждама, кое съ бунама и забунама боре се: Србъ на миру, у землѣдѣлству, у трговини и домоводству напреданъ, свакомъ непріятельскомъ нападенію одпоръ дати готовъ, у пуной уставной свободи по цѣлой земльи здравъ и весео, Бога славећи, напія здравицу добромъ Князу и Господару, и мудримъ своимъ старешинама, кои се о овомъ благостаню нѣговомъ тако отачески брину.

БОСНА.

Съ босанске границе. — Треба штогодъ за Новине да напишемъ, па ево незнамъ шта ћу? Бѣду, жалость, тугу и неволю христіяна Бошняка, кое трпе одъ овдашньи силовити потурица, толико самь пута напоминяо, да се већъ боимъ, да нисамь постао досаданъ поч. читаюћемъ сбору, єдно те єдно пѣваюћи. — Я самь пре, него што є нови везиръ дошао, по несреби унапредъ прореко, да одъ свію реформа, о коима є говорено, никадъ ништа бити неће, пакъ самь на жалость погодіо. — Послѣ 20 дана, кадъ се Тахиръ-Паша у Травнику смѣстіо, на нѣговъ позивъ дошли су сви турски великаши у Травникъ тобоже на саборъ, да се посовѣтую, како ће се већъ еданпутъ те царске уредбе увести. Међу осталимъ знатніє су наредбе слѣдуюће: 1 во свако вѣроизповѣданіє, што се тиче полицайне, парбене и за бирану данка власти, имаће своє чиновнике, т. є. турчинъ турчину, а христіянинъ христіянину има заповѣдати, 2 о

одузети се имаю тимаръ-спаилуци, 3-ће да се што пре редифа — новаци войницибосанска покупи. — Ово су три точке, тако страшне за аристократію босански потурица, кое би, кадъ би се у дѣло привеле, нова епоха за босанско христіянство биле. Кадъ су ово великаши турски чули, шта мислите, есу ли се поплашили? Ни найманѣ! — Већъ шта? Осменули се — — И доиста право су имали; та заръ паметанъ тко може и помислити, да се то безъ велике войничке силе може извршити. Босански Турци за невольно станѣ Портино добро знаю, знаю шта ньіови чиновници желе — новаца! Дакле саборъ овако свршіо се. Паше, Зворнички, Тузлански Паша Шерифіа и Бабу, къ тимъ Бегъ Вилиѣъ Тефдерага — познати сбогъ ланскогъ издайства съ Краишницима — и Чагилараг а, везиру одма яву, да се онъ ништа за наію небрине, да ће іой болѣ бити, нег' е икадъ било, и да рая нема людій способни за чиновнике и т. д. Кадъ би се прва точка увела, рая би се одбила исто као у Шумадіи, тако босански Турци Сербію зову, а остале две точке они ће што пре настояти изпунити. На то се саборъ разиђе, и тако одъ онога, што е било, ни спомена нема, већъ Турци по обичаю раю гуле и гоне. Везирова область далѣ се непружа одъ Травника, на четиръ сата одъ нѣга свака е потурица везиръ, а Муселими су падишахи. Ніе потребе, да овдѣ поособне наведемъ зулуме, што се данасъ съ ядномъ раіомъ чине, гди нема полицайне власти, гди се све новцемъ оправля, ту се може знати, како е неякоме. Кои су портини непріятельи, они се овой босанской анархіи радую, еръ се уздаю, да ће рая найпослѣ морати силу силомъ одбити, алъ се я одъ тако силовитогъ ослобођеня весма страшно плашимъ. За босанску раю найболѣ би било, кадъ би царъ, имавши болю силу, ньой ону облакшицу учиніо, коя іой иде. Та толико доброчинаца данасъ на свѣту има, кои изкуплюю и ослобођаваю робове, па заръ се нитко неће наћи, да и насъ тужне робове одкупи? Ако царъ насъ милуе, као што се више пута изразіо, да све подложнике еднако люби, то утецимо се подъ нѣгово крило. Явіо самъ пре, како е осамъ кнезова и еданъ попъ предъ ньима изъ краине ишло у Цариградъ молити цара, или да имъ се олакшица учини, или да имъ се допусти изселити се. У Цариграду ништа не свршe, већъ буду враћени у Босну, да везиръ те ньіове тужбе увидивши учини облакшицу, алъ будући да су се ови кнезови и на Серай владику тужили, да имъ одъ постелѣ 2 цванцика узима, а досадъ се само полъ цван. давало, зато владика учини преко мусумса, те све ове кнезове и попе у тавницу баце, окривавши ій, да су они слагали, да онъ толико узима. Истина ови христіяни правдаю се и доказую, да е ньіова тужба била основана, али све залудъ до данасъ остаде, премда су одъ ньи 6 пуштени, али попъ и 2 кнеза іоштъ су у тавници травничкой, и по свой прилици донде се неће пустити, докле годь владика и ове године мирію свою не покупи. Везиръ онима пуштенима дао е бурюнтію и заповѣдіо, да у напредакъ прво господару, на чиіой су земльи, даду девети тимаръ, а спаіи десети; второ, да свомъ господару само, а не као досадъ свакомъ бегу у седмици текъ два дана работати имаю, и ако га не би зовно, да у будуће неможе урачунити она два дана; треће, да жене не иду на р е д н и ц у, обичай е у краини, да жене све редомъ мораю своіой господарици ићи, те іой кућевне послове оправляти, то се не пази, била трудна или млада, већъ и съ колевкомъ иду на редницу. 4 о Да се недае керзметъ. т. е. кадъ кућни старешина умре, онда господаръ првогъ изъ плуга вола изпрегне. 5. Да се чизме недаю; кадъ се цура удае, валя господару чизме дати, а женѣникъ у име чизама дукатъ дае. Ове су наредбе и пређашньи везири издавали, и раю одъ овогъ намета освобођавали, али све у залудъ. Бошняци веле, ми смо ову землю на саблъи узели, зато ю Власима недамо, да е царскимъ ферманима одузму, кадъ насъ царъ изсече; онда некъ дѣли Власима землю; али се они не могу сетити, да су они ту землю преваромъ а не юначствомъ придобили, и ако Власи опетъ стану свое тражити, да ће имъ мало што остати.

ГРЕЦІЯ. — А т и н а, 19-тогъ Дек. — Греческо правителство увѣрено, да оной части свои подданика, кои досадашньимъ са Портомъ неспоразумѣніемъ много трпе, ову жертву принети мора, са послѣдньимъ у Цариградъ одпловившимъ паробродомъ Дивану е на знанѣ дало, да е готово одъ Порте искано изясненіе дати, ако и она одъ свое стране одъ досадашньи свои противъ Греціе учинѣни корака одступи.

☞ Будући да ми дужника за наше Новине како ове тако и за прошасте године толико имамо, да намъ ніе могуће свакогъ поособъ писмено молити, и на заоставши дугъ опоменути, то морамо средствомъ наши Новина сву ону Господу Предчисленике и Скупителѣ, кои намъ досадъ за Новине дугую, учтиво молити, да намъ новце пошлю, и еданпутъ већъ на чисто изиђу; чудно е заиста а и онима, кои незнаду невѣроятно, да су близу 200. Предчисленика само за овогод. II-ро теченіе дужни остали, а камо іоштъ прошасте године! — Како намъ тешко падало, како намъ жао било неби, кадъ погледимо како кодъ други Учредничества уредно пренумерація иде, тако да нигда кубуре, нигда толикогъ моляканя и пискараня, нигда тужбе и яуканя нема; нити главоболю и рачуне одъ више година (као ми наопако) водити мораю. Ми радо одъ они, кои у мѣсту, гди се Пошта неналази, за нѣко одлакшанѣ, пренумериранѣ и писмено примамо, па и одъ други текъ приликомъ вашара новце очекуемо, и ово се онако, као што се писмено обеђа, неиспунява; како дакле за Бога, да нерекнемо, да е съ нашомъ пренумераціомъ права и читава главоболя? а помислити само треба, да нама печатане Новине изъ неба непадаю, него признати треба, да толико трошка око Новина имамо, кои се на жалость одъ пренумераціе скоро ни исплатити неможе, а камол' да се труди Учредничества баръ іоле што наградити могу, — о томъ богме нема ни разговора. — Зато дакле опетъ напоминѣмо и молимо, да намъ она Господа, коя намъ іоштъ за прошасто плаћати имаю, ш т о с к о р і е н о в ц е п о ш л ю; далѣ пакъ препоручуемо се, да би се ревнительи и родолюбци, коима книжевность, мила наша народность, просвѣштенѣ и изображенѣ на срцу лежи, и кои Новине наше и за будућу 1848. годину имати желе, незакоснѣно или писмено явити или на пошти са опредѣлѣномъ одъ 5 фор. и 24 кр. среб. (сбогъ повишене плате поштанске) полгодишньомъ цѣномъ пренумерирати, изволили. Отправничство

Срб. Нар. Нов. и Листа.

Учредникъ и Издаватель Ѳеодоръ Павловичь. — У Пешти М. Дороѳеѳ улици Nro. 20.

У ПЕШТИ, писмени І. Баймела.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ У НОВОМ САДУ